

УДК 615.454.2:618.15-002:616-08

К.О. СТЕПАНОВА, О.В. ДОЛЖИКОВА, Л.М. МАЛОШТАН, Ю.В. ЛЕВАЧКОВА

Національний фармацевтичний університет

ВИВЧЕННЯ РЕПАРАТИВНОЇ АКТИВНОСТІ НОВИХ КОМБІНОВАНИХ ПЕСАРІЇВ «КЛІМЕДЕКС» ТА «ФІТОВАГІН»

Проведені дослідження з вивчення впливу нових комбінованих вагінальних супозиторіїв «Клімедекс» та «Фітовагін» на процеси репарації слизової оболонки піхви. Встановлена репаративна активність песаріїв «Клімедекс» та «Фітовагін» на моделі «механічного» вагініту. Отримані дані свідчать про доцільність поглибленого вивчення песаріїв «Клімедекс» та «Фітовагін» як перспективних лікарських засобів для лікування гінекологічних захворювань, зокрема, ерозії шийки матки, неспецифічних та кандидозних кольпітів з ерозивним компонентом та ушкоджень слизової оболонки піхви.

Ключові слова: запальні захворювання жіночих статевих органів; комбіновані вагінальні супозиторії; репарація

ВСТУП

Незважаючи на стрімкий розвиток медичної та фармацевтичної галузі, запальні захворювання жіночих статевих органів (ЗЗЖСО) залишаються актуальними, оскільки етіологічна структура уrogenітальних інфекцій постійно змінюється, а перебіг багатьох інфекцій через різні причини став безсимптомним. У структурі гінекологічної захворюваності населення нашої країни хронічні запальні захворювання органів малого тазу складають 60-65% від загальної кількості жінок, які звертаються в жіночі консультації [1, 3, 9].

Питанням терапії запальних захворювань жіночих статевих органів сьогодні присвячена значна кількість наукових досліджень, але жоден із запропонованих методів етіотропної терапії і досі не дає гарантованого результату [6, 11].

Одним з напрямків лікування ЗЗЖСО є призначення репаративів. Адже при наявності певних факторів (зокрема, травм шийки матки під час пологів і абортів, діагностичне вишкрібання матки та ін.) відбувається порушення цілісності покривів та захисних механізмів статевих шляхів і як наслідок проникнення інфекції, що викликає розвиток запального процесу [11].

Метою нашої роботи стало вивчення репаративної активності нових комбінованих песаріїв, умовно названих «Клімедекс» та «Фітовагін» (гідрофобна основа – вітепсол, загальна кількість діючих речовин – 555 мг та 350 мг відпо-

відно), розроблених на кафедрі технології ліків НФаУ під керівництвом професора Т.Г. Ярних.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Експериментальні дослідження проведені на 50 білих нелінійних щурах-самцях вагою 180-200 г.

Вивчення репаративної активності песаріїв проводили на моделі «механічного» вагініту у щурів-самців, який викликали за допомогою спеціального пристрою – скарифікатора слизових оболонок [4, 5]. У результаті відтворення даної патології спостерігали механічне пошкодження слизової оболонки піхви (СОП) тварин, яке характеризується наступними критеріями: гіперемією, набряком, виникненням геморагій (виражені в балах) та загальною площею ураження піхви (ЗПУП), яку виражали у відсотках [7].

В якості референс-препарату були обрані супозиторії з обліпиховою олією, які володіють регенеративно-репаративними властивостями [8]. Тварини були попередньо поділені на п'ять експериментальних груп по 10 тварин у кожній: 1 група – контрольна патологія; 2 група – тварини, яким вводили песарії «Клімедекс» (33,3 мг/кг загальної кількості діючих речовин); 3 група – тварини, яким вводили песарії «Фітовагін» (21 мг/кг загальної кількості діючих речовин); 4 група – тварини, яким вводили препарат порівняння супозиторії з обліпиховою олією (60 мг/кг); 5 група – тварини, яким вводили песарії, що містили лише основу вітепсол, з метою визначення її можливого додаткового впливу. Дози досліджу-

ваних песаріїв та препарату порівняння вводили в перерахунку за загальноновживаним в експериментальній фармакології коефіцієнтом видової стійкості Риболовлева Ю.Р. [10].

Лікування досліджуваними препаратами та препаратом порівняння тривало протягом 5 діб. Тварин після закінчення лікування виводили з експерименту та оцінювали вплив супозиторіїв «Клімедекс» та «Фітовагін» у порівнянні з референс-препаратом на СОП.

Результати експерименту статистично обробляли з використанням загальноприйнятих методів [2].

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У ході експерименту встановлено, що механічне пошкодження СОП щурів призводило до погіршення загального стану тварин та розвитку вираженого її ураження (табл.). У групі контрольної патології у всіх тварин реєстрували набряк, гіперемію, чисельні дрібні геморагії СОП. На тлі лікування супозиторіями «Фітовагін» відмічалось покращення стану СОП у дослідних тварин, яке виражалось у достовірному зменшенні усіх досліджуваних показників: набряку – в 1,4 рази, гіперемії та інтенсивності геморагій – в 1,8 рази по відношенню до контрольної патології. За впливом на досліджувані показники супозиторії «Фітовагін» дещо поступалися препарату порівняння – супозиторіям з обліпиховою олією, які проявляли виражену активність та достовірно зменшували прояви пошкодження СОП: набряк – в 1,5 рази, гіперемію – в 2,1 рази та інтенсивність геморагій – в 2,5 рази відповідно.

На тлі лікування досліджуваними супозиторіями «Клімедекс» стан СОП покращувався в порівнянні з групою контрольної патології

(табл.). Але достовірні зміни спостерігалися у показниках: зменшення набряку – в 1,5 рази, інтенсивності гіперемії – в 1,8 рази та геморагій – в 1,8 рази по відношенню до контрольної патології, недостовірно поступаючись референс-препарату – супозиторіям з обліпиховою олією.

У тварин, для лікування яких застосовували лише основу – вітепсол, спостерігалось незначне покращення СОП у порівнянні з контрольною патологією, достовірно зменшувалась лише інтенсивність геморагій (рис.).

ЗПУП у групі контрольної патології складала 90,06%. У тварин, яких лікували песаріями «Клімедекс» та «Фітовагін», ЗПУП достовірно зменшувалась і складала 63,25% та 38,58% відповідно. Оцінюючи показник загальної площі ураженої піхви у тварин групи порівняння, слід зазначити, що у тварин, яких лікували референс-препаратом – супозиторіями з обліпиховою олією, він становив 35,93%. У групі тварин, яких лікували супозиторіями, що містили лише основу вітепсол, показник ЗПУП залишався на рівні групи контрольної патології і складав 85,58%.

Таким чином, песарії «Клімедекс» у дозі 33,3 мг/кг загальної кількості діючих речовин та «Фітовагін» у дозі 21 мг/кг загальної кількості діючих речовин проявляють репаративну дію, недостовірно поступаючись за своїми показниками референс-препарату – супозиторіям з обліпиховою олією у дозі 60 мг/кг.

ВИСНОВКИ

1. Проведені дослідження свідчать, що нові комбіновані супозиторії «Клімедекс» у дозі 33,3 мг/кг загальної кількості діючих речовин та «Фітовагін» у дозі 21 мг/кг загальної кількості діючих речовин проявляють репаративну активність.

Таблиця

ВПЛИВ ПЕСАРІЇВ «КЛІМЕДЕКС» ТА «ФІТОВАГІН» НА СТАН СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПІХВИ ЩУРІВ-САМИЦЬ НА ТЛІ «МЕХАНІЧНОГО» ВАГІНІТУ (n=10)

Показник		Контрольна патологія	Основа вітепсол	Супозиторії з обліпиховою олією	«Клімедекс»	«Фітовагін»
Стан СОП, бали	Набряк	3,70±0,15	3,50±0,17**	2,40±0,16*	3,10±0,23**	2,50±0,20*
	Гіперемія	4,80±0,13	4,50±0,17**	2,30±0,15*	3,60±0,16*/**	2,60±0,25*
	Інтенсивність крововиливів	4,20±0,20	3,80±0,13*/**	2,10±0,15*	2,70±0,15*/**	2,30±0,15*

Примітка: * – відхилення показника достовірно відносно контрольної патології, $p \leq 0,05$; ** – відхилення показника достовірно відносно референс-препарату – супозиторіїв з обліпиховою олією, $p \leq 0,05$.

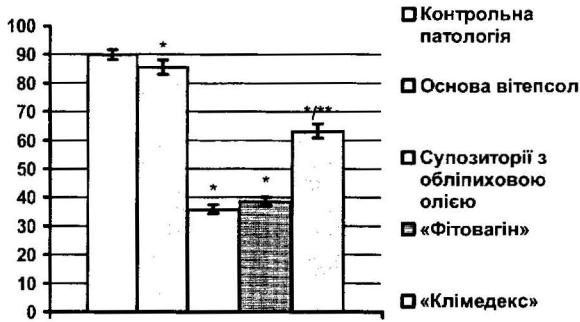

Рис. Загальна площа ураженої піхви, %.

Примітка: * – відхилення показника достовірно відносно контрольної патології, $p < 0,05$.

- Експериментальні дані дозволяють стверджувати, що песарії «Клімедекс» у дозі 33,8 мг/кг загальної кількості діючих речовин та «Фітовагін» у дозі 21 мг/кг загальної кількості діючих речовин сприяють швидкому загоюванню ерозивних ушкоджень піхви, покращують процес загоювання ран, недостовірно поступаючись референс-препарату – супозиторіям з обліпиховою олією у дозі 60 мг/кг.
- Отримані результати свідчать про доцільність подальшого поглибленого вивчення песаріїв «Клімедекс» та «Фітовагін» як перспективного комбінованого лікарського засобу для лікування запальних захворювань жіночих статевих органів.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

- Адашкевич В.П. Инфекции, передающиеся половым путем / В.П. Адашкевич. – Н.Новгород-М.: НГМА-Мед. книга, 2001. – 416 с.
- Гланц С. Медико-биологическая статистика / Пер. с англ. – М.: Практика, 1998. – 459 с.
- Гойда Н.Г. Репродуктивне здоров'я (ситуаційний аналіз) / Н.Г. Гойда, Н.Я. Жилка //

- Мед.-соц. проблеми сім'ї. – 2003. – №2 (8). – С. 3-14.
- Дроговоз С.М. Вивчення антиоксидантних властивостей ліоліву за умов модельного вульвовагініту / С.М. Дроговоз, В.В. Решетняк, Ю.В. Столетов // Ліки. – 2005. – №1-2. – С. 67-69.
- Карташевська Р.А. Порівняння ефективності засобів, що містять СОД, при модельному вульвовагініті / Р.А. Карташевська, С.М. Дроговоз, Л.В. Деримедвідь // Ліки. – 2001. – №3-4. – С. 54-58.
- Кисина В.И. Роль бактерий и вирусов в патогенезе фоновых и диспластических процессов слизистой оболочки шейки матки и влагалища / В.И. Кисина, О.Е. Михалко, М.А. Мерзабекова, Н.А. Полищук // Вестник дерматол. и венерол.. – 2001. – №2. – С. 40-45.
- Машковский М.Д. Лекарственные средства / М.Д. Машковский. – М.: Новая волна, 2001. – Т. 2. – С. 98, 105.
- Методы экспериментального изучения биологически активных веществ на моделях вульвовагинита: [метод. рекоменд.] / [С.М. Дроговоз, А.Г. Цыпкун, В.В. Решетняк и др.]. – К., 2003. – 19 с.
- Потапова М.Ю. Статистичний аналіз репродуктивних втрат населення України / М.Ю. Потапова // Проблеми статистики: зб. наук. праць НДІ статистики Держкомстату України. – К.: Видавничий центр Держкомстату України, 2003. – Вип. 5. – С. 188-196.
- Рыболовлев Ю.Р. Дозирование веществ для млекопитающих по константам биологической активности / Ю.Р. Рыболовлев, Р.С. Рыболовлев // Докл. АН СССР. – 1979. – Т. 247, №6. – С. 1513-1516.
- Шнеерсон М.Г. Воспалительные гинекологические заболевания / М.Г. Шнеерсон. – С.Пб.: Невский проспект, 2003. – 125 с.

УДК 615.454.2:618.15-002:616-08

Е.А. Степанова, Е.В. Должикова, Л.Н. Малоштан, Ю.В. Левачкова

ИЗУЧЕНИЕ РЕПАРАТИВНОЙ АКТИВНОСТИ НОВЫХ КОМБИНИРОВАННЫХ ПЕССАРИЕВ «КЛИМЕДЕКС» И «ФИТОВАГИН»

Проведены исследования по изучению влияния новых комбинированных вагинальных суппозиториях «Климедекс» и «Фитовагин» на процессы репарации слизистой оболочки влагалища. Установлена репаративная активность pessaries «Климедекс» и «Фитовагин» на модели «механического» вагинита. Полученные данные свидетельствуют о целесообразности углубленного изучения pessaries «Климедекс» и «Фитовагин» как перспективных лекарственных средств для лечения таких гинекологических заболеваний как эрозия шейки матки, неспецифические кандидозные кольпиты с эрозивным компонентом и повреждения слизистой оболочки влагалища.

Ключевые слова: воспалительные заболевания женских половых органов; комбинированные вагинальные суппозитории; репарация

UDC 615.454.2:618.15-002:616-08

K.O. Stepanova, O.V. Dolzhikova, L.M. Maloshtan, Yu.V. Levachkova

STUDYING OF REGENERATIVE ACTIVITY OF NEW COMBINED SUPPOSITORIES «KLIMEDEX» AND «FITOVAGIN»

Influence new combined vaginal suppositories «Klimesdex» and «Phytovagin» on processes of a vagina's mucosa reparation has been investigated. It is established expressed reparation activity of «Klimesdex» and «Phytovagin» pessaries on a «mechanical» vaginitis model. The obtained data testifies to expediency of profound studying of «Klimesdex» and «Phytovagin» pessaries as perspective medical products for treatment of such gynecologic diseases as uterine neck erosion, nonspecific candidosis colpitis with an erosive component and damages of a vagina's mucosa.

Key words: inflammatory diseases of female genitals; combined vaginal suppositories; reparation

Адреса для листування:

61002, м. Харків, вул. Мельникова, 12.

Кафедра біології, фізіології та анатомії людини

НФаУ.

Тел: (057) 706-30-73

Надійшла до редакції: 16.09.10